

Proces-verbaal

**XIII^{de}
Gemengde Samenwerkingscommissie
Québec/Vlaanderen 2013-2015**

Québec, 2 oktober 2013

Werkprogramma

Vlaamse afvaardiging:

Koen VERLAECKT Secretaris-generaal
 Departement internationaal Vlaandewren

Bart LAETHEM Afdelingshoofd
 Afdeling Buitenandse Zaken Vlaanderen

Mieke PYNNAERT Hoofd van Economische Missie Vlaanderen
 Consulaat generaal van België

Remy MERCKX Afdelingshoofd Internationaal Milieu
 Departement Milieu, Natuur en Energie

Québecse afvaardiging:

Jean-Stéphane BERNARD Onderminister assistent
 Ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en
 Buitenlandse Handel

Jean FORTIN Directeur
 Directie Europa en Europese instellingen
 Ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en
 Buitenlandse Handel

Yvan CARON Hoofd Bureau Benelux
 Directie Europa en Europese Instellingen
 Ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en
 Buitenlandse Handel

Francine MARCOTTE Verantwoordelijk voor Samenwerking Benelux
 Directie Europa en Europese Instellingen
 Ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en
 Buitenlandse Handel

Charles BOISVERT Raadgever Internationale Zaken
 Directie Markten Europa, Afrika en Midden-Oosten
 Ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en
 Buitenlandse Handel

Michel LAFLEUR Raadgever Internationale Zaken
 Directie Internationale Zaken en Intergouvernementale Zaken
 Ministerie van Cultuur, Communicatie en Positie van de Vrouw

Stéphanie FRANSSSEN Attachee bij Bilaterale Zaken en Samenwerking
 Algemene Afvaardiging van Québec in Brussel

Marie-Josée BLAIS

Directrice
Directie Internationale Samenwerking
Ministerie van Hoger Onderwijs, Onderzoek, Wetenschap en
Technologie

Émilie TREMBLAY

Raadgeefster
Directie Internationale Samenwerking
Ministerie van Hoger Onderwijs, Onderzoek, Wetenschap en
Technologie

Vincent GAGNON-
LEFEBVRE

Raadgever
Directie Intergouvernementale Betrekkingen
Ministerie van Duurzame Ontwikkeling, Milieu, Fauna en
Parken

Ingevolge de samenwerkingsovereenkomst ondertekend door de Vlaamse regering en de Québecse regering op 5 maart 2002, werd de XIII^{de} Gemengde Permanente Samenwerkingscommissie in Québec op 2 oktober 2013 georganiseerd onder het copresidentschap van de heer Koen Verlaekt, secretaris-generaal van het Departement Internationale Zaken Vlaanderen, de heer Michel Audet, onderminister, ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en Buitenlandse Handel van de regering van Québec.

Deze gemengde commissie is het gevolg van een Gezamenlijke Verklaring, getekend door premier Pauline Marois en de heer Peters tijdens zijn missie in Québec, die de grote oriëntaties van de betrekkingen Québec-Vlaanderen bepaalt. Deze gemengde commissie viel samen met de missie in Québec van de vice-president en minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme, Ontroerend Erfgoed en Vlaamse Rand, de heer Geert Bourgeois.

De heer Jean-Stéphane Bernard heet de Vlaamse afvaardiging welkom en stelt de leden van zijn afvaardiging voor. De heer Koen Verlaekt spreekt zijn dank uit voor de warme ontvangst en stelt de leden van zijn afvaardiging voor.

De dagorde wordt goedgekeurd.

1. BELEIDSACTUALITEITEN

a. Van Québec

De heer Jean-Stéphane Bernard presenteert de Québecse beleidsactiviteiten sinds de bijeenkomst van de laatste gemengde Commissie en de laatste ministeriële missies in verband met Vlaanderen.

De laatste Québecse verkiezingen werden in september 2013 gehouden en de Parti québécois kwam aan het bewind. Voor het eerst kreeg Québec een vrouwelijke premier. De nieuwe regering maakte de vier oriëntaties, die haar acties zullen bepalen, bekend : integriteit, welvaart, identiteit en solidariteit.

Op het gebied van de economie, rekent de regering van Québec op het afsluiten van de Economische en globale Commerciële Overeenkomst tussen Canada en de Europese Unie dat een overeenkomst zal inhouden voor een strategisch partnerschap om uitwisselingen met haar Europese partners te stimuleren. Zij identificeerde de elektrificatie van het openbaar vervoer als een prioritaire zaak van haar economische ontwikkelingsstrategie. De komende weken zal de regering eveneens haar nieuw economisch beleid Québec bekend maken, een deel waarvan het beleid op het gebied van wetenschappen en innovatie zal beogen en een andere inzake de industrie en een plan betreffende buitenlandse handel. De Québecse regering heeft een onafhankelijkheidspolitiek ingesteld voor voedsel, dat het gebruik van Québecse producten wil bevorderen. Zij wenst eveneens de economische ontwikkeling in de regio's te stimuleren. Daartoe heeft zij een Secretariaat voor de ontwikkeling van het

Noorden ingesteld, evenals een nieuw stelsel voor mijnheffingen dat de verwerking van delfstoffen in Québec zal moeten bevorderen.

Wat betreft onze betrekkingen met Vlaanderen, de komst van een minderheidsregering bracht in het geheel geen verandering in het grote belang dat Québec hecht aan de samenwerking met deze belangrijke partner. Deze regering verleent een belangrijke plaats aan haar betrekkingen met federale entiteiten en gewesten, in het bijzonder in Europa en met name met Vlaanderen waarmee zij vele affiniteiten en gemeenschappelijke uitdagingen deelt.

Op het gebied van de bilaterale betrekkingen was het jaar 2013 buitengewoon vruchtbaar. Vijf belangrijke missies illustreren dit feit. In december 2012, bracht de minister van Toerisme, de heer Pascal Bérubé, een bezoek aan Brussel in het kader van de afsluiting van het 40 jarig bestaan van de Algemene Afvaardiging van Québec. Bij deze gelegenheid had hij een onderhoud met de Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand Brussel, de heer Geert Bourgois. In maart 2013, verrichtte de minister-president van Vlaanderen, de heer Kris Peeters, een belangrijk werkbezoek gericht op onderzoek, innovatie en economie. Tijdens dit bezoek presenteerde hij onder meer zijn land op de tentoonstelling Americana waar België dit jaar eregast was. Hij werd voorafgegaan, in februari 2013, door de Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, de heer Pascal Smet, die een werkbezoek bracht aan Montréal betreffende de sectoren van het onderwijs en de inburgering van immigranten.

Vervolgens kwamen er in mei 2013 twee commissies van het Vlaams parlement naar Québec met het doel informatie te winnen over praktijken op het gebied van de landbouw en het bevorderen van de gebruikstaal. Ten slotte, de Vlaams viceminister-president, de heer Geert Bourgois, deed ons de eer aanwezig te zijn bij deze commissie en het werkbezoek dat hij deze week aflegde zijn het tastbare bewijs van de vitaliteit van onze betrekkingen.

In dat opzicht gaf het onderhoud van februari 2013 tussen de premier van Québec, mevrouw Pauline Marois en de minister-president van Vlaanderen, de heer Kris Peters, een kenmerkende wending aan onze samenwerking om nog meer rekening te houden met de prioriteiten van deze tijd. In een gezamenlijke verklaring die bij deze gelegenheid bekrachtigd werd, hebben beide regeringshoofden duidelijk laten blijken dat zij de bilaterale samenwerking op het gebied van wetenschappen en economie, in het bijzonder in de sectoren van duurzame ontwikkeling, groene technologie, elektrificatie van openbaar vervoer en energie, wensen te versterken. Bovendien, tijdens hun gesprekken, onderstreepten zij weer het belang dat zij hechten aan de culturele samenwerking tussen Québec en Vlaanderen.

b. Van Vlaanderen

In Vlaanderen is het laatste parlementaire jaar van deze legislatuur gestart.

Op 25 mei 2014 vinden niet alleen verkiezingen plaats voor de regio maar ook voor het federale niveau en de EU. Het is de eerste keer dat in België al deze verkiezingen samenvallen.

Tijdens de Septembeerklaring die minister-president Kris Peeters voorlas aan het parlement verwees hij naar het goede palmares dat zijn regering kan voorleggen, en dit ondanks de mindere economische conjunctuur. Hij bevestigde dat de Vlaamse Regering op dezelfde weg zal verdergaan tijdens het laatste jaar van deze legislatuur.

De Vlaamse Regering is er ondanks de economisch crisis de laatste vier jaar in geslaagd om 48.000 banen te creëren. De minister-president onderstreept hierbij dat Vlaanderen voor het vierde jaar op rij een begroting in evenwicht heeft en dat de regering is blijven investeren. Op het eigen overheidsapparaat werd bespaard.

Hij kondigde voor de volgende jaren investeringen aan voor 1,16 miljard euro. Met deze middelen wordt de strijd aangeboden met de jongerenwerkloosheid maar er wordt eveneens geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling, in infrastructuur en in een structurele lastenverlaging voor de bedrijven. « Zolang één kind of één oudere of een gehandicapte op een wachtlijst staat, moet onze ambitie hoger liggen. We kunnen niet tevreden zijn zolang belangrijke bedrijven hun deuren sluiten. », volgens de woorden van de minister-president.

De minister-president is van oordeel dat de loon- en energiekosten in ons land naar beneden moeten, op een gecoördineerde manier. Zo kunnen de verschillende maatregelen van de verschillende regeringen elkaar versterken.

Kris Peeters heeft eveneens verwezen naar de zesde staatshervorming. Het eerste luik van deze hervorming werd gestemd in juli 2012. Dit luik had in hoofdzaak de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) voor ogen. Behalve de splitsing van de kieskring werd ook een juridische splitsing doorgevoerd.

Op 1 juli 2014 zal België er anders uitzien. Wat ook het resultaat is van de verkiezingen, het institutionele landschap zal grondig hertekend zijn : een waaier aan bevoegdheden en financiële middelen zal zijn overgedragen naar de Gemeenschappen en Regio's.

De gefedereerde entiteiten zullen meer autonomie hebben en uitgebreidere bevoegdheden die raken aan het domein van kindcrbijslag, werkgelegenheidsbeleid, gezondheidszorg en ouderenzorg. Het totale bedrag aan overdrachten zal 20 miljard euro bedragen. De middelen waarover de Regio's en Gemeenschappen zullen beschikken overschrijden zo 45 tot 65 miljard euro. Dit is een stijging met 40 %.

In juli 2013 werd een akkoord bereikt over het meest heikele en complexe punt uit het akkoord : de Speciale Financieringswet die de geldstromen regelt tussen de federale overheid en de gefedereerde entiteiten. Deze Wet geeft aan de Regio's een fiscale autonomie van 12 miljard euro.

Met zo veel uitdagingen in het verschiet, kijkt Vlaanderen vol vertrouwen naar de toekomst

2. BALANS VAN DE XII^{de} CMPQF 2011-2013

De commissie schets een overzicht van de samenwerking Québec/Vlaanderen over de laatste twee jaren. Er werden een twintigtal projecten geselecteerd in het bijzonder op het gebied van cultuur, onderwijs, onderzoek en innovatie, logistiek en immigratie.

a. Cultuur

Noemenswaardig bij de culturele projecten zijn de residentiestages, één in literatuur en de andere in gravure. Een derde betreft onderzoek op het gebied van de danskunst met de Compagnie De Brune, Tangente, Studio 303 en twee Vlaamse organisaties, het Kunstencentrum Buda in Kortrijk en wp Zimmer in Antwerpen.

Er werden drie missies in Vlaanderen toegestaan. In 2011 nam Mevrouw Nadia Drouin, van de TOHU, centrum voor circuskunst, deel aan het Festival Theater op de Neerpelt Markt. Zij kreeg de kans banden aan te knopen met circusbedrijven.

De heer Jean-Benoît Nadeau (schrijver, verslaggever, conferencier en hoofdredacteur van de blog van het Wereldforum voor de Franse taal) werd in maart 2013 door de Algemene Afvaardiging van Québec in Brussel uitgenodigd, samen met de Alliance Française, een serie conferenties te geven over de Franse taal op de Hoge School van Antwerpen, het Cercle royal artistique et littéraire van Gent en op het Europese Parlement te Brussel.

De Prijs Danskunst Montréal 2012 werd toegekend aan de Vlaamse choreograaf, Anne Teresa de Keersmaeker. Deze prijs kwam met een beurs van \$50,000. Op verzoek van de organisatoren werd er een buitengewone missie naar Québec toegestaan aan de laureate. De prijs Danskunst Montréal heeft als doel Montréal te promoten als een internationale metropool voor creatie en verspreiding van de danskunst. Deze missie toegekend aan een Vlaamse laureate, onderstreept eveneens de belangstelling van Québec voor culturele uitwisselingen met Vlaanderen.

De banden tussen de Québecse en Vlaamse instellingen en artiesten bestaan al heel lang en de wederzijdse interesse is duidelijk, in het bijzonder in de sector van de toneelkunst. Québecse artiesten zijn op de Vlaamse tonelen aanwezig (dans, circus, popmuziek) en de Vlaamse cultuur kent eveneens goed succes in Québec (dans, cinema).

Als voorbeeld kunnen we de uitnodiging in 2012 noemen van het Festival TransAmérique in Montréal aan de Vlaamse choreograaf Anne Teresa De Keersmaeker om twee van haar recente werken, *En Attendant* en *Cesena*, uit te voeren. Op het gebied van de cinema, maakte de film *Het Vonnis* van de Vlaamse cineast Jan Verheyen deel uit van de competitie op het laatste Wereldfilmfestival van Montréal en won de prijs voor de encenering.

Tijdens het laatste jaar zijn, in het kader van de Gemengde Commissie, acht gevestigde en opkomende, moderne Québecse dansondernemingen (Flak, O Vertigo, Virginie Brunelle, Carré des Lombes, Benoît Lachambre, Isabelle Van Grimde, Dave St-Pierre et Daniel Léveillé) opgetreden in een twaalfstal Vlaamse culturele centra; zij weerspiegelen de originaliteit van de Québecse danskunst.

b. Onderwijs

In het kader van het **concours Olyfran**, worden iedere zomer twee Vlaamse leraren die Frans als tweede taal onderwijzen, uitgenodigd voor een stage Franse onderwijskunde op de **Universiteit Laval of de Universiteit Montréal**.

Noemenswaardig is ook het project betreffende het schoolsucces van immigrantenleerlingen en een netwerkproject over de vele linguïstische en culturele hulpbronnen van het **Centrum voor etnische studies van Montreaalse universiteiten van de Universiteit Montréal samen met de Katholieke Universiteit Leuven**.

c. Onderzoek en Innovatie

Drie projecten op het gebied van onderzoek en innovatie werden de twee laatste jaren financieel gesteund :

- Het eerste betreft de « *Ontwikkeling van de scanografische benadering in het geowetenschappelijke milieu* » met het **Nationaal Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek – Water, Aarde en Milieu en de Universiteit Gent**;
- Het tweede project betreft de « *Microwave collector zonder contact voor het medisch volgen van een patiënt* » met de **Katholieke Universiteit Leuven en de École Polytechnique Montréal**;
- Het derde betreft de « *Variatie en verandering in taal: corpus, grammaticalisering en woordenboeken/grammatica* » met de **Universiteit Gent en de Universiteit Sherbrooke**.

In het kader van de overeenkomst getekend in 2009, werden er in februari 2010, 4 van de 16 gezamenlijke projecten gepresenteerd ter gelegenheid van de vraag naar projecten PSR-SIIRI, die Vlaamse en Québecse wetenschappelijke onderzoekers verenigden, geselecteerd voor financiering. De totale hulp van de regering van Québec voor deze projecten bedraagt \$563 066 over drie jaar. Deze projecten gaven de gelegenheid onze banden te versterken en onze deskundigheid te delen, in de volgende sectoren: gezondheid, menselijke genetica, afvalwaterzuivering en klimaatverandering. De projecten zijn in uitvoering.

Sinds het begin van de jaren 2000 is het aantal wetenschappelijke publicaties in samenwerking tussen Québec en België sterk gestegen. Québec en Vlaanderen werken vooral samen op het gebied van klinische geneeskunde, natuurkunde, biomedisch onderzoek zowel als aarde- en ruimtewetenschappen. In 2011 kwamen er

97 gezamenlijke publicaties uit waarvan 46 op het gebied van de klinische geneeskunde en 26 op het gebied van het biomedisch onderzoek (Voor 2012 zijn de statistieken nog niet beschikbaar).

d. Immigratie

Wat betreft immigratie, werd er onder het thema « *Integratie van nieuwkomers* » een project ontwikkeld door het **ministerie Immigratie en Culturele Gemeenschappen Québec en de Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering in Vlaanderen**. Interessant is hier te melden dat, tijdens een missie van Québecese deskundigen in Vlaanderen, een ontmoeting plaats vond in het cabinet van de minister Geert Bourgeois over het Vlaamse hervormingsproject op het gebied van integratie.

e. Economie

Een project van Québecese en Vlaamse actoren op het gebied van logistiek en transport werd de laatste twee jaren financieel gesteund :

- « *Het delen van goede zakenpraktijken in de sector logistieke ketting en luchtvaartvervoer* ». Dit project wordt geleid aan de Québecese kant door het **Cégep André-Laurendeau en het Institut de logistique de Montréal en aan de Vlaamse kant door het *Flanders Institute for Logistics***.

De economische samenwerking tussen Québec en Vlaanderen werkt ook door middel van het **Programma Industriële Overeenkomsten (PAI) Québec-Vlaanderen**. Men constateert echter dat bedrijven er de laatste jaren weinig gebruik van hebben gemaakt, waarschijnlijk omdat er andere programma's van beide regeringen beschikbaar waren. In mei 2013, ontving het Québecese bedrijf, **Pace Pharmaceutical**, hulp in het kader van het PAI voor een missie dat de ontwikkeling van een industrieel partnerschap met de maatschappij **Mona Lisa** in Vlaanderen beoogde, op het gebied van anticonceptie spiralen (fabriceren van producten in co-participatie, fabriceren in licentie, overeenkomst voor het commercialiseren en verspreiden op de Noord-Amerikaanse markt). Er ontstond een goede samenwerking tussen beide bedrijven en zij onderhandelen op het ogenblik voor het tekenen van een partnerschapovereenkomst.

Behalve de industriële samenwerking, werken Export-Québec en Flanders Investment & Trade samen aan de ontwikkeling van de economische betrekkingen tussen Québec en Vlaanderen. Sinds de laatste twee jaren, zijn noemenswaardig :

- Het delen van het profiel van ondernemingen en het vergemakkelijken van ontmoetingen tussen bedrijven tijdens internationale commerciële exposities en beurzen waar Québec en Vlaanderen aanwezig zijn;
- De hechte samenwerking tussen economische attachés van België en Québec, waarvan Flanders Investment & Trade, tijdens de **expositie Americana 2013** waar België eregast was;

- Het organiseren van netwerken tussen sectoriale bedrijven en verenigingen van Québec en Vlaanderen in de sector van de milieutechnologie.

3. WERKPROGRAMMA QUÉBEC/VLAANDEREN 2013-2015

a. Onderzoek en innovatie

Tijdens de bijeenkomst van deze nieuwe Commissie werden er drie nieuwe onderzoek- en innovatieprojecten geselecteerd :

- « Structuur en stabiliteit van nanomedische behandelingen » met de Katholieke Universiteit (KU) Leuven en de Universiteit McGill;
- « Samenwerking voor het ontwikkelen van een drone – project LITUS » tussen de École nationale d'aérotechnique en het Flanders Aerospace Competence Centre (VLOC);
- « MMID – Millimetrische Frequentie Identificatiesystemen » met de École polytechnique Montréal en de Universiteit KU Leuven.

b. Cultuur/erfgoed/talenbeleid

Residenties waren in het verleden gelegenheden voor culturele uitwisselingen. In Vlaanderen zullen de residentievoorstellen beoordeeld worden naargelang de prioriteiten van de betrokken organisaties.

Behalve artistieke residenties, is Québec ook bereid wederzijdse projecten te steunen en nieuwe wegen te verkennen teneinde culturele uitwisselingen tussen onze beide regeringen te bevorderen.

c. Hoger onderwijs

De Québecse partij biedt per jaar 10 beurzen aan met vrijstelling van inschrijvingsgeld aan Vlaamse studenten die komen studeren aan Québecse universiteiten.

De Vlaamse partij biedt gedurende het academiejaar 2013-2014 en 2014-2015, 20 beursmaanden aan voor specialisatiebeurzen aan voor studenten uit Québec en 30 beursmaanden voor studenten in hun initiële masteropleiding aan Vlaamse instellingen voor Hoger Onderwijs.

In het kader van het Concours Olyfran, verschaft de Partie québécoise ieder jaar een drieweekse stage in de Franse onderwijskunde aan twee Vlaamse leraren die Frans als tweede taal onderwijzen, aan de Universiteit van Montréal of de Universiteit Laval.

Een universitair project, omtrent een « Gezamenlijk werkcollege over jongelui voortkomend uit etnische en religieuze minoriteiten » met het Centrum voor Etnische Studies van Montreaalse universiteiten van de Universiteit Montréal en de Katholieke Universiteit (KU) Leuven, werd geselecteerd.

d. Onderwijs

Het ministerie van Onderwijs, Vrijtijdsbesteding en Sport Québec en het ministerie van Onderwijs en Opleiding van de Vlaamse regering zijn op het ogenblik een project aan het uitwerken betreffende het delen van bekwaamheid op het gebied van de erkenning van verworven kennis en deskundigheid (RAC). Beide ministeries denken, in het bijzonder, uit te wisselen over de methodologie voor de uitwerking van de instrumentatie van de RAC, het opleiden van bemiddelaren bij degenen die zulke diensten nodig hebben, het opzetten van een RAC dienst (organisatie, financiering, bekwaamheidscentra) en overeenkomstige bekwaamheidsreferenties.

Discussies zijn gaande tussen de twee ministeries om te bepalen welke vorm dit project over het uitwisselen van bekwaamheden zal gaan aannemen.

e. Economie

Na het succes van het project 2011-2013 met het Vlaams Instituut Voor de Logistiek (VIL), heeft het Institut international de logistique de Montréal (IILM) een samenwerkingsproject ingediend voor 2013-2015, met het APEC - Antwerp/Flanders Port Training Center, als belangrijkste partner in Vlaanderen. Dit project beoogt « het delen van zakenpraktijken op het gebied van logistiek en transport » en het netwerken van competitiepolen, het netwerken van bedrijven met een grote technologische waarde en het verspreiden van zakenpraktijken tussen Vlaamse en Québecse bedrijven. Het project zal er ook andere Québecse en Vlaamse actoren, als Cargo M, de metropoolse tros voor logistiek en transport van Montréal en de VII., bij betrekken. Dit project zal financieel gesteund worden door het ministerie van Internationale Relaties, Francophonie en Buitenlandse Handel (MRIFCE).

Behalve de formele samenwerkingsmechanismen, wensen Export Québec en Flanders Investment and Trade (FIT), de samenwerking op regelmatige basis voort te zetten teneinde uitwisselingen tussen bedrijven, segmenten van uitmuntendheid en sectoriale associaties van Québec en Vlaanderen, te bevorderen.

f. Immigratie

De samenwerking tussen het ministerie van Immigratie en Culturele Gemeenschappen Québec en de Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering in Vlaanderen begon in 2012 en beoogt het evalueren van respectievelijke methodes voor steun aan immigranten.

g. Gezondheid

Ten gevolge van de ontmoeting van de minister van Gezondheid en Sociale Diensten Québec, de heer Réjean Hébert, met zijn Vlaamse ambtgenoot, de heer Jo Vandeurzen, in januari 2013, zijn de twee partijen het eens geworden uit te wisselen over het project « Vitalink », het elektronische bestand van de patient.

h. Regering on-line

Tijdens de missie van minister Geert Bourgeois, in 2013, zijn Québec en Vlaanderen overeengekomen uitwisselingen over overheidsbeleid, als het beleid en de verbetering van de prestatie van de overheidsadministratie, de regering on-line, human resources in de overheidssector, open data en de samenwerking met burgers, voort te zetten. De betreffende bestuurslichamen wensen meer specifieke thema's van wederzijds belang te identificeren en nieuwe wegen te verkennen teneinde uitwisselingen tussen onze beide regeringen te stimuleren.

i. Milieu

Beide partijen zijn bereid hun kennis te delen en contacten aan te leggen op het gebied van milieu en in het bijzonder op het gebied van duurzame ontwikkeling, energie, elektrisch vervoer en groene energie, door toe te laten dat deskundigen van beide partijen zich verplaatsen om hun collega's te ontmoeten.

De Vlaamse Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is bereid – binnen hun financiële mogelijkheden – om een aantal experts uit te nodigen op gebied van afval-, materiaal- en bodembeheer om know how, informatie en ervaringen betreffende specifieke onderwerpen uit te wisselen.

j. Toerisme

De Vlaamse partij wenst de uitwisselingen inzake vergunning van hotelinstellingen met de "*Corporation de l'Industrie du Tourisme du Québec*" (CITQ) te bevorderen.

Naar aanleiding van de zending naar Quebec, in september 2013, van Vice-president van de Vlaamse regering en minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand Brussel, de heer Geert Bourgeois, en meer bepaald, zijn bezoek bij "Jardin botanique de Montréal", wenst de Vlaamse partij de stage mogelijkheden van Vlaamse studenten in tuinbouwkunde nader te bekijken.

4. Latere etappes

Om gevolg te geven aan de wens van de staatshoofden, kwamen het ministerie van Internationale Relaties, Francofonie en Buitenlandse Handel en de Afdeling Buitenlandse Zaken Vlaanderen, overeen, in samenwerking met hun gouvernementele partners, een brainstorming te houden over de herpositionering van de bilaterale samenwerking om rekening te houden met hun specificiteiten, onder meer op administratief gebied. Zij denken aanbevelingen in dit opzicht in te dienen op de ontmoeting halverwege de XIII^{de} Gemengde Samenwerkingscommissie Québec/Vlaanderen in het najaar 2014.

5. CONCLUSIE

De heer Audet bedankt weer de heer Verlaeckt en alle leden van het Vlaamse team en herhaalt het belang dat de regering van Québec hecht aan de bilaterale betrekking.

Hij verzekert hen van de volle medewerking van het ministerie van Internationale Relaties, Francofonie en Buitenlandse handel, van de sectoriale ministeries en de betrokken instellingen in Québec teneinde een follow-up van de ontmoeting te verzekeren opdat ons partnerschap altijd zo dynamisch mag blijven.

Het werkprogramma van de dertiende Gemengde Permanente Commissie Québec-Vlaanderen is tot december 2015 geldig. De bijgaande projectelementen van dit samenwerkingsprogramma maken er een integraal deel van uit.

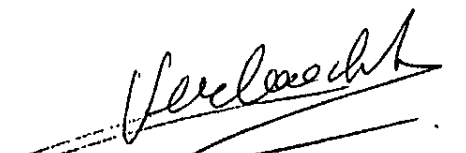
De activiteiten en uitwisselingen die in dit samenwerkingsprogramma gepresenteerd worden, sluiten geen enkel ander voorgesteld initiatief en/of professionele visitie, uit.

De twee Partijen binden zich een beoordelingsvergadering te organiseren over het functioneren van het werkprogramma indien één van de twee Partijen dit uitdrukkelijk vraagt.

Aldus opgemaakt te Québec, 2 oktober 2013, in het bijzijn van de vice-president van de Vlaamse regering en minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand Brussel, de heer Geert Bourgeois, en van de vice-minister voor Internationale betrekkingen, Francophonie en Buitenlandse handel, de heer Michel Audet, in twee originele exemplaren in het Frans en in het Nederlands.

Voor de regering van Vlaanderen

Voor de regering van Québec

Koen Verlaeckt
Secretaris-generaal
Departement Internationaal

Jean-Stéphane Bernard
Onderminister assistent
Ministerie van Internationale
Relaties, Francophonie, en
Buitenlandse Handel